

SEMINARI DE LA FUNDACIÓ RAFAEL CAMPALANS

Ségolène Royal: un nou estil de fer política

(Barcelona, 26 de gener de 2007)

Hola,

Molt bona tarda.

Bé, l'Albert Aixalà i la Fundació Campalans m'han convidat per presentar aquest seminari que porta per títol "*Ségolène Royal: un nou estil de fer política*". Un títol que evoca clarament França i les properes eleccions presidencials que hi tindran lloc.

M'agradaria observar que parlem d'un país impulsor de la República, que té per lema "*llibertat, igualtat i fraternitat*", i com a principi fundador, "*l'universalisme*", segons el qual tots els homes tenen els mateixos drets. I he dit només "homes" conscientment, ja que aquest universalisme en els seus orígens només afectava el gènere masculí, mentre que les dones n'eren excloses. De fet, no fou fins el 1944 -el mateix any que s'aconseguia el vot femení a Bulgària i a Jamaica-, que el govern de De Gaulle donà a les dones el dret a vot i a ser elegides. Així, les dones franceses no van tenir dret a vot fins després de la Segona Guerra Mundial.

Això deu tenir alguna cosa a veure amb la poca presència femenina en l'esfera política de França. Val a dir que més endavant van recuperar una mica el temps ja que van ser els i les socialistes francesos els que, al 2000, van aprovar la llei sobre la paritat.

A Espanya, com recordeu, les dones votem a partir del 1931.

Aquest és un dels primers elements a tenir en compte a l'hora de parlar de Segolène Royal: UNA CANDIDATA, DONA.

Estem parlant de la campanya electoral a França. ¿A què aspiren els ciutadans i ciutadanes francesos? Probablement, podria fer també la pregunta extensiva als ciutadans d'altres països, però avui ens fixem en França.

Tenir un projecte global, sentir-se útil, poder participar en un projecte col·lectiu, preparar el futur per les properes generacions, parlar sincerament, concretament, de manera pròxima als ciutadans, pensar en l'ètica i en la igualtat. Tots aquests són elements i pràctiques que els electors i electores d'avui aspiren a tenir però que, en general, la majoria de candidats no ofereixen.

Si observem bona part dels debats polítics a la televisió veurem que són simulacions d'un debat real, democràtic. Hi ha manca d'espontaneïtat, poques idees personals, tot ha estat preparat, escrit, après de memòria i repetit. No constatem cap intent d'escoltar, sinó d'atacar i de reaccionar davant de l' "adversari".

Les fronteres ideològiques entre els partits es difuminen restant interès al debat democràtic i acusant el desinterès dels ciutadans i ciutadanes per la política.

Aquest desinterès pot ser llegit, com un signe fort d'un desig de canviar la manera de fer política.

En aquesta espai difuminat de les fronteres ideològiques, -el que algú ha anomenat "*no man's land*" polític, terra de ningú en la política-, podríem dir que s'obre un nou camp, una nova veu: la de les dones, aportant un nova mirada, una visió diferent del món i una millor capacitat per escoltar.

Així doncs: UNA CANDIDATA DONA AMB CAPACITAT PER ESCOLTAR.

Un altre element en ús: la tendència política de prometre a cada categoria de ciutadans, a cada sector específic una digna representació i defensa dels seus interessos específics. Però, ¿quins candidats o candidates parlen de les contradiccions d'interessos específics d'aquestes diferents categories de ciutadans i ciutadanes amb l'interès general? Ens trobem, doncs, que són els interessos particulars els que tenen un pes específic en la legislació, en les lleis. I això ajuda poc a la cohesió social, podríem dir que, més aviat, camina cap a la deconstrucció social.

I en aquest aspecte també, les dones coneixen el valor de la concertació, no els espanta escoltar suggeriments, perquè els agrada i saben com conciliar-los. Podríem pensar que les candidatures de dones obren una altra manera de fer la política, orientant els seus programes cap a una ambició més àmplia, cap a un projecte per a tots els ciutadans i ciutadanes, sense excepció.

I aquesta vocació per l'interès general esdevé essencial per retornar el sentit a la vida política, i per implicar el conjunt dels nostres conciutadans en un projecte de societat comú.

TENIM DONCS UNA CANDIDATA DONA, QUE SAP ESCOLTAR I AMB VOCACIÓ DE CUIDAR AQUELLES POLÍTIQUES D' "INTERÈS GENERAL" PER ALS CIUTADANS.

I un darrer element sobre la generació dels votants que estan a la segona edat, aquests que ara tenen al voltant dels quaranta anys. Són els que han patit l'atur, la precarietat. Que han viscut una mica a l'ombra d'uns pares de la generació del 68. Són més individualistes i s'han implicat poc en la política. Defensors, encara que de manera puntual, de grans causes. Una part d'aquesta generació són els anomenats "*bo-bo*" a França: burgesos, bohemis, i que intenten sobreviure en una societat que canvia molt de pressa.

Una generació que ha viscut en molts casos la separació dels seus pares, i que ha vist sorgir la imatge d'un pare menys important del que havia estat en generacions anteriors. Veient per altra banda, com prenia importància l'autoritat materna. Encara que aquesta mare disposés de menys recursos econòmics, ha estat normalment la que els ha educat i ha treballat dur per assumir la doble tasca de guanyar-se la vida i de tenir cura dels fills.

Aquesta generació tampoc no té la mateixa representació política que tenia la dels seus pares. Per la generació del 68, el poder estava encarnat en una figura paternal. De Gaulle podria ser-ne un exemple. I de manera progressiva, al mateix temps que canviava la figura paterna a l'entorn familiar, canviava també la figura paterna de representació política que s'anava assemblant més a una figura del germà gran que a la del pare. I

aquesta figura del germà gran s'ha anat assemblant més i més al propi ciutadà, que l'ha vist més com un igual, i a qui es veu en cor d'exigir-li més. El que podien perdonar a la figura d'un pare, no li perdonen a la del germà gran.

I a França apareix en l'esfera pública la figura d'una dona que centra el seu discurs molt en la família -un aspecte que preocupa en gran mesura als electors- ja que és el centre de tots els altres aspectes de la societat: econòmics, socials i internacionals.

No té problemes en fer seus discursos que a l'esquerra se li fan sempre difícils: l'ordre, la fermesa. Però a la vegada, la paraula RESPECTE és la que surt més en el seu vocabulari. Una qüestió de to i de filosofia també.

Sembla que els ciutadans francesos joves i d'aquesta segona edat, veuen en ella la figura maternal que posarà ordre a la família i per extensió a la societat. Representa l'autoritat materna, ferma i dolça al mateix temps.

TENIM DONCS UNA CANDIDATA DONA, QUE SAP ESCOLTAR, AMB VOCACIÓ DE CUIDAR AQUELLES POLÍTIQUES D' "INTERÈS GENERAL" PER ALS CIUTADANS I QUE DÓNA A ENTENDRE QUE GOVERNARÀ EN FERMESA I AMB PROXIMITAT.

Quins perills pot tenir el discurs i el to de Ségolène Royal? El d'un cert perfum a populisme. Populisme, una paraula que havia desaparegut durant anys del vocabulari polític -a excepció per designar dirigents de l'extrema dreta com Jean.M. Le Pen, a França, o Jörg Haider, a Àustria- i que en els darrers temps apareix molt sovint.

Aquest retorn a un cert populisme s'utilitza per desacreditar la classe política, les eleccions, la democràcia. Les inseguretats que acompanyen la globalització -les deslocalitzacions, l'augment de les desigualtats (reals o percebudes), l'augment de les pors...- alimenten la crítica contra els dirigents polítics incapaços de donar solucions als problemes dels ciutadans, i animen l'aparició de demagogs.

Ségolène Royal, quan se l'ha atacada de populista, ha dit que és el moment de preocupar-se dels problemes de la gent que pateix, i de tenir cura de les classes populars.

I aquí rau la qüestió. Candidats populars o populistes? Quina és la distinció? La frontera entre populisme i popular la podríem situar en donar una resposta eficaç i plausible als problemes de la gent -popular- o prometre solucions que no estan a l'abast dels governants -populisme-.

Un dels perills -des del meu punt de vista- de la campanya de Ségolène Royal és que algun dels compromisos presos en l'interès d'arribar a tothom, massa agosarats o massa difícils d'acomplir, puguin ser titllats de populistes.

Aquesta darrera reflexió m'agradaria deixar-la sobre la taula com a pregunta per als nostres convidats.

Moltes gràcies